

รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์
ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Administration Model for Quality Development of Somboon Sangha Sedondary
School in Bokeo Province, Lao People's Democratic Republic

พระไชยะพอน ศรีปัญญา¹ | Phra Sayaphone Sipanya¹, พูนชัย ยาวีราช² | Phoonchai yavirach²
สุวดี อุปปินใจ³ | Suwadee Ouppinjai³ และ ประเวศ เวชชะ⁴ | Prawet Wetcha⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น สร้าง พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการและเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 13 ราย และครู พนักงาน จำนวน 54 ราย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ได้แก่ การจัดการองค์การ พบว่า มีการจัดโครงสร้างบริหารโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางของการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.38$ สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.74$ ด้านบริหาร ได้แก่ การการควบคุม พบว่า การติดตามวัดผลประเมินผล ผู้บริหาร ครู ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามที่วางไว้อย่างเคร่งครัด อยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.25$ สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{X} = 4.77$ ด้านการคุ้มครองนักเรียน ได้แก่ การวางแผน พบว่า การกำหนดขั้นตอนวิธีการในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครู มีการปรับตัว มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวปรับเปลี่ยนความคิดวิธีการ ในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน อยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.30$ สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{X} = 4.68$ ด้านงานด้านสถิติ-ข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยี ได้แก่ การจัดการองค์การ พบว่า มีการจัดโครงสร้างภารกิจงานในการดูแลนักเรียนนำใช้ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องทดลอง เกี่ยวกับการเรียน-การสอนให้ได้มาตรฐาน และรายละเอียดการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{X} = 3.77$ สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.38$ ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ผ่านการสังเคราะห์ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน มีองค์ประกอบสำคัญ

¹นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย E-mail : nawin.pro@crru.ac.th

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย E-mail : Phoonchaiya@crru.ac.th

³อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย E-mail : em_suwadee_o@crru.ac.th

⁴อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย E-mail : prawet_w@crru.ac.th

*E-Mail ผู้ส่งบทความ: nawin.pro@crru.ac.th/ เบอร์โทรศัพท์ 096-162-8894รับเมื่อ วันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ.2567/

แก้ไขเมื่อ วันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2567/ ตอบรับเมื่อ วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2567/ เผยแพร่ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2567

4 องค์ประกอบ ซึ่งในนี้ใช้กระบวนการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม P-PODC ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการวางแผน (P: Planning) การมีส่วนร่วมในการจัดองค์การ (O: Organizing) การมีส่วนร่วมในการอำนวยการ (D: Directing) และการมีส่วนร่วมในการควบคุม (C: Controlling) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารจัดการ, พัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์, แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

Abstract

The purpose of this research is to study the needs, create, develop a management model and to evaluate the management model for improving the quality of Somboon sangha Secondary School in Bokeo Province, Lao People's Democratic Republic. The sample group included 13 educational administrators and 54 teachers and employees. Data collection tools included questionnaires, interviews and assessment forms. Quantitative data analysis, finding averages standard deviation Qualitative analysis Use content analysis.

The research results found that Results of the current study The desired conditions of management for the development of quality of Somboon sangha Secondary School in Bokeo Province, Lao People's Democratic Republic are classified into 4 areas: academics, including organizational management, found that there is a school administrative structure in order to Guidelines for academic administration at a high level $\bar{X} = 4.38$ Desired condition at the highest level $\bar{X} = 4.74$ Administrative aspect includes control found that monitoring, measuring and evaluating administrators and teachers in performing their duties strictly as planned at a high level $\bar{X} = 4.25$ Desirable condition at the highest level $\bar{X} = 4.77$ Protection of students includes planning. It was found that the determination of procedures and procedures for the work of administrators and teachers are adaptive, flexible and agile in changing ideas and methods. In developing school quality at a high level $\bar{X} = 4.30$ Desired condition at the highest level $\bar{X} = 4.68$ in the field of statistics-information and technology, including organizational management, it was found that there was a work mission structure in taking care of students using the library. Computer room, laboratory for learning and teaching to meet standards. and work details at the highest level $\bar{X} = 3.77$ Desired condition at a high level $\bar{X} = 4.38$ The results of developing a management model to develop the quality of Somboon sangha Secondary School in Bokeo Province, Lao People's Democratic Republic, which has been synthesized information from all 9

experts has 4 important elements, of which the P-PODC participatory operating process is used as follows: Participating in planning (P: Planning), participating in organizing (O: Organizing), participating in directing (D: Directing), and participating in controlling (C: Controlling). Results of the evaluation of the management model for developing the quality of Somboon sangha Secondary School in Bokeo Province, Lao People's Democratic Republic, correctness, appropriateness, feasibility. The overall at the highest level.

Keywords : Administration Model , Quality Development of Somboon Sangha Sedondary School, Bokeo Province, Lao People's Democratic Republic.

บทนำ

การศึกษาของคณะสงฆ์ลาวภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองปี พุทธศักราช 2518 องค์การพุทธศาสนาสัมพันธ์แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้จัดวางบรรดาเวียกงานการศึกษาสงฆ์อยู่ในคณะกรรมการวัฒนธรรม ดำเนินการศึกษาตามหลักประชาธิปไตย นอกจากศึกษาพระธรรมวินัยแล้ว ยังต้องศึกษาความรู้รอบตัวที่มีลักษณะชาติ การศึกษาทุกระดับมุ่งเน้นสู่คุณภาพ และจะต้องมีการปรับปรุงการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ก้าวหน้าทางสังคม เพื่อให้เข้าใจแนวทางนโยบายการศึกษาของรัฐ ซึ่งการศึกษาคณะสงฆ์ได้รับความร่วมมือจากกระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา ก็คือรัฐบาล (กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม, 2543)

ธรรมนูญสงฆ์ลาว ปีพุทธศักราช 2541 โดยการเห็นดีรับรองประกาศใช้ของท่านนายกรัฐมนตรีแห่ง สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาวได้กำหนดเกี่ยวกับการบทบาทของการศึกษาสงฆ์ คือ ให้ได้ศึกษาพระธรรมวินัย ภาษาบาลี สันสกฤต ภาษาอังกฤษ และการศึกษาประยุกต์กับวิชาทางโลกที่มีการผูกพันกับสังคมให้เหมาะสม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการประสานงานระหว่างศูนย์กลางและท้องถิ่นไม่ชัดเจน และไม่รอบคอบ อาทิ คณะสงฆ์นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวของการศึกษา เพราะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ในเมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลง ย่อมจะส่งผลกระทบทางตรง และทางอ้อม โดยเฉพาะการพัฒนาแบบตะวันตก ที่เป็นปัจจัยสำคัญทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อีกอย่างมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงยังขาดความรู้ และประสบการณ์ คณะกรรมการการศึกษาสงฆ์ และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐบางที่ยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญ และ ความจำเป็นของการศึกษาสงฆ์ และ ระเบียบนโยบายจำนวนหนึ่งยังไม่เหมาะสมกับความเป็นจริง บุคลากรสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถรับผิดชอบหน้าที่อาจยังไม่เพียงพอขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดถึงขาดความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่ และอุปกรณ์รับใช้ พาหนะรับใช้แบบแผนวิธีทำงานยังไม่เข้าสู่ระบบเท่าที่ควร ครูสอนยังไม่มีคุณภาพ เนื่องจากไม่ค่อยได้รับการฝึกอบรมแบบใหม่ มีแต่ปริมาณ ยังขาดคุณภาพ อาคารเรียนไม่สามารถบรรจุนักเรียนได้ตามแผน ทุนการศึกษาสนับสนุนไม่เพียงพอพนักงานครู ผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่สามารถตอบสนองงานได้ตามแผนงาน (กระทรวงศึกษาและกีฬา, 2559)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้รับการสถาปนาขึ้นในวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2518 นโยบายที่เกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติได้ถูกกำหนดไว้ชัดเจน กล่าวคือถือเอาการศึกษาไปก่อนก้าวหน้าหนึ่ง โดยยึดมั่นในความสำเร็จของการสร้างทรัพยากรมนุษย์ บุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการฝึกฝนสร้างพระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ทางศีลธรรมและทางโลก คณะกรรมการศึกษาธิการศึกษาสงฆ์แขวงบ่อแก้ว ยังคงให้ความสำคัญกับการศึกษาพระสงฆ์อย่างต่อเนื่องร่วมกับแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวง คณะกรรมการศึกษาสงฆ์ศูนย์กลางกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสืบสานร่วมกันบริหารการศึกษาพระภิกษุสามเณรในจังหวัดให้เป็นโรงเรียนต้นแบบการศึกษาฆราวาสและทางพระพุทธศาสนาเคียงคู่ไปพร้อม ๆ กัน (โรงเรียนพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด) สร้างให้พระสงฆ์สามเณรได้มีความรู้และทักษะของพระสงฆ์จะขยายไปสู่เครือข่ายการศึกษาสงฆ์ในด้านปริมาณและคุณภาพของงาน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการศึกษาของพรรค-รัฐที่กำหนดให้เกิดผลและบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้เป็นขั้นเป็นตอน ดำเนินการตามนโยบาย เป้าหมาย เน้นงานและยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาสงฆ์ ตลอดจนมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีคุณภาพความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเพื่อสนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศชาติ และท้องถิ่น คือการบริหารการศึกษาสงฆ์ให้ดำเนินการต่อไป (กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม, 2543)

สำหรับแขวงบ่อแก้ว (จังหวัด) เป็นแขวงหนึ่งที่อยู่ภาคเหนือของประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว ระบบการปกครองคณะสงฆ์ภายใต้ธรรมานุญสงฆ์ลาว และพระสงฆ์ลาวมีบทบาทสำคัญต่อประเทศชาติในหลายด้าน เช่น ด้านการปกครอง ด้านการศึกษาสงฆ์ ด้านการเผยแผ่ ด้านสาธารณูปการ ด้านการต่างประเทศ ระเบียบแบบแผนในการดำเนินชีวิต ตลอดจนจารีตประเพณีวัฒนธรรม ตลอดจนการพัฒนาประเทศชาติให้มีความสงบสุข สบายงาม เสียสละ สามัคคี มีวินัย ประวัติศาสตร์ลาวยังได้กล่าวถึงวีรกรรมของพระพุทธศาสนาซึ่งพระสงฆ์ลาวจำนวนมากได้อุทิศกำลังกาย กำลังจิตใจ กำลังสติปัญญา และเสียสละชีวิตตนเพื่อประกอบส่วนเข้าในการปกป้องรักษา และสร้างสภาพพัฒนาประเทศชาติ ทั้งในยามสงครามและยามประเทศชาติมีสันติภาพ เอกราชประชาธิปไตย และความสามัคคีเป็นเอกภาพทั่วแผ่นดินลาว (บทรายงานกองประชุมใหญ่ผู้แทนพระสงฆ์ทั่วแขวงบ่อแก้ว, 2565) โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ ภายใต้การสังกัดกรรมการศึกษาสงฆ์แขวง (สายตั้ง) สายขวาง แผนกศึกษาธิการ และกีฬาแขวง จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการ และ กีฬากำหนด โดยมีกระบวนการบริหารโรงเรียนครอบคลุมทั้ง 4 หน่วยงาน คือ หน่วยงานบริหาร หน่วยงานวิชาการ หน่วยงานคุ้มครองนักเรียน และหน่วยงานสถิติ-ข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยี ซึ่งมีความสำคัญทุกด้านจะขาดด้านใดด้านหนึ่งไปไม่ได้แต่การบริหารบุคคลนั้นถือว่ามีความสำคัญมาก ต้องจัดสรรผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานในองค์กรให้มีความเหมาะสม เพื่อที่จะนำพาองค์กรไปให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งเป้าไว้ ซึ่งในการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ เป็นการศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนด 70 ส่วนร้อย และวิชาทางพระพุทธศาสนา 30 ส่วนร้อย การศึกษาของคณะสงฆ์ลาวถึงจะมีดำรงสายกฤษฎีมนตรีแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ออกมารับรองก็ตาม และมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2558 ก็ยังเกิดปัญหาตามมา (ดำรงว่าด้วยการศึกษาสงฆ์ 2560) ทางด้านระบบการบริหารการศึกษายังปราศจากความเข้มแข็ง บุคลากรทางการศึกษายังขาดความชำนาญในวิชาที่สอน กล่าวคือจบสายหนึ่งมาสอนอีกสายหนึ่ง รวมทั้งครูมัธยมศึกษาตอนต้นไปสอนนักเรียน ม ปปลาย ไม่มีกลยุทธ์ที่ชัดเจน

ระบบการจัดการบุคลากรยังไม่ได้มาตรฐานการบริหารในตัวบุคคล ที่มาของรายได้ยังมาจากการอุดหนุนของรัฐ เป็นส่วนใหญ่ โรงเรียนขาดมาตรการที่ชัดเจนในการพัฒนาโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ รวมทั้งระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนความพร้อมด้านอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนยังไม่มีประสิทธิภาพ (บทรายงานการเคลื่อนไหวขององค์การพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาวแขวงบ่อแก้ว, 2563)

โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2553 ของกระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา และหลักสูตรการศึกษาวิชาพระพุทธศาสนา โดยการอนุมัติประกาศใช้ของรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การจัดการศึกษาในการพัฒนาแบบก้าวกระโดด จึงจะคงไว้ซึ่งคุณภาพและประสิทธิภาพ รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ มีลักษณะคล้ายกับการบริหารกิจการต่างๆ ที่จำเป็นต้องมีทรัพยากรอันเป็นปัจจัยพื้นฐานทางการบริหารงาน การบริหารงานการศึกษาจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอ แต่ในการดำเนินการภารกิจขององค์การยังไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ (บทรายงานการเคลื่อนไหวขององค์การพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาวแขวงบ่อแก้ว, 2565)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว และผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียน โดยนำหลักการหรือแนวคิดทฤษฎีตามแนวการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองด้วยการทำโครงการมาออกแบบการบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น มีทักษะ ความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับความต้องการของคณะสงฆ์ลาว คือ รัฐบาล (กระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา) และการพัฒนาประเทศ ก็คือ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาการศึกษาสงฆ์ ให้กว้างขวาง โดยนำการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ซึ่งรูปแบบการบริหารจัดการที่สร้างขึ้นเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารจัดการองค์การให้มีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางปฏิบัติให้แก่คณะสงฆ์ ในแขวงอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลสนับสนุนให้หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ได้นำไปใช้ในการวางแผน และกำหนดนโยบายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเหมาะสม ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติตามภารกิจขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน และอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์
ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ใน
แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียน
มัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์/ครูโรงเรียน/หน่วยงาน
เกี่ยวข้องกับการศึกษาสงฆ์ เช่น ห้องการศึกษาธิการและ กีฬาเมือง (สำนักงานศึกษาอำเภอ) ห้องการกรรมการ
ศึกษาสงฆ์แขวง (สำนักงานศึกษาสงฆ์จังหวัด) แผนกศึกษาธิการและ กีฬาแขวง (ศึกษาธิการจังหวัด) ประธาน
องค์การพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาวแขวงบ่อแก้ว เจ้าคณะจังหวัดบ่อแก้ว/เจ้าคณะจังหวัด) ในแขวงบ่อแก้ว จำนวน
67 รูป/คน

2. เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนา
คุณภาพโรงเรียน (Questionnaires) และใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดย
แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่
ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียน และปัญหาของการบริหาร
จัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียน และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยมีการกำหนดประเด็นกว้าง ๆ
ไว้ 2 ประเด็นคือ สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเป็นอย่างไร และปัญหาของ
การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเป็นอย่างไร

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา
สมบูรณ์สงฆ์ ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ได้แก่

1. ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนา
คุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ประกอบด้วย
อาจารย์จากมหาวิทยาลัย ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้บริหารการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จำนวน 13 คน
ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา
สมบูรณ์สงฆ์ ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว มี 4 องค์ประกอบได้แก่ หลักการ
ของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ระบบและกลไกของรูปแบบ เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์
ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

1. ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว จำนวน 13 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 8 คน และ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบ

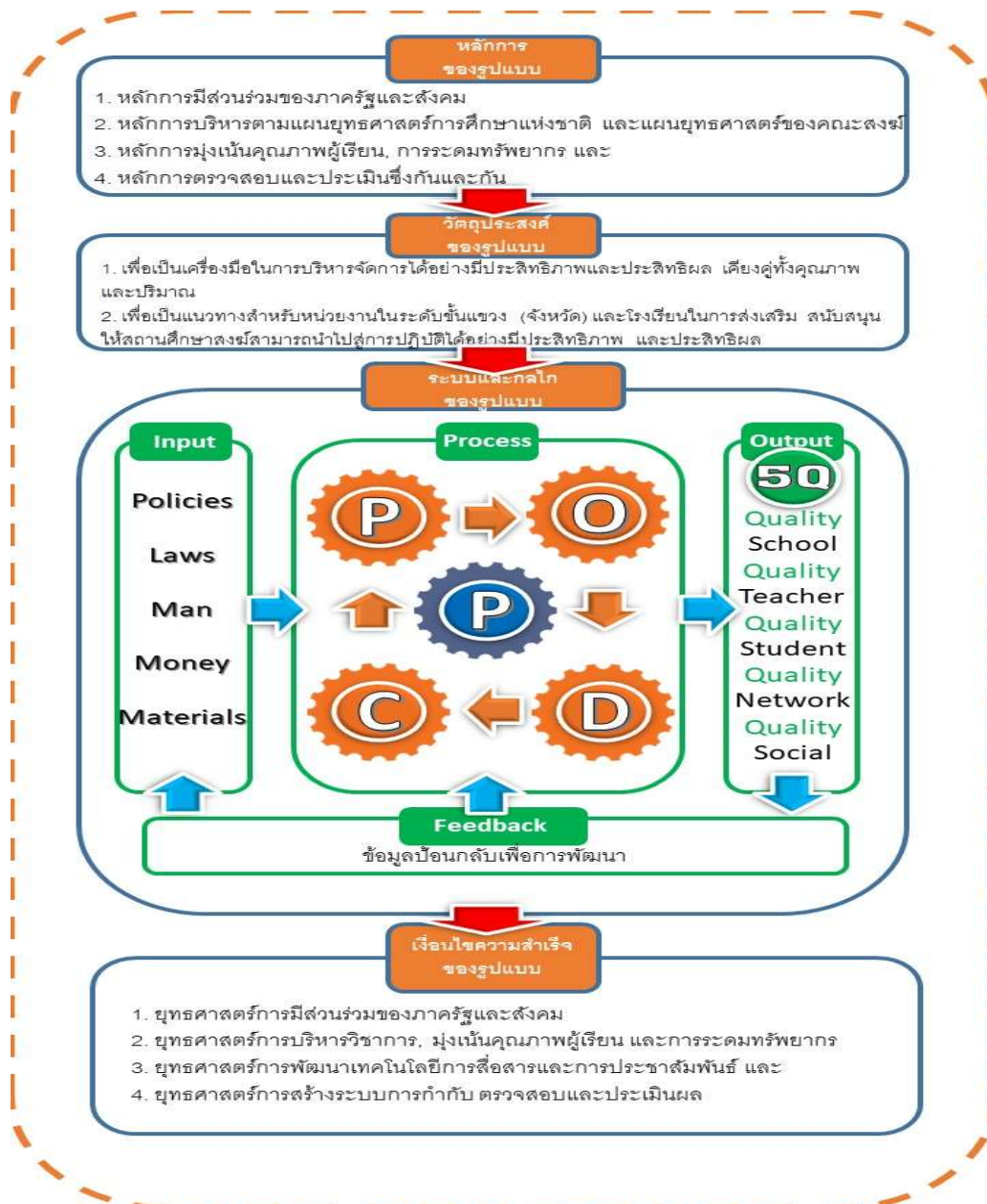
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว จำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ได้แก่ การจัดการองค์การ (Organizing: O) พบว่า มีการจัดโครงสร้างบริหารโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางของการบริหารงานวิชาการ ในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ค่า $\bar{X}$ อยู่ที่ 4.38 ค่า S.D. อยู่ที่ 0.77 และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ค่า $\bar{X}$ อยู่ที่ 4.74 ค่า S.D. อยู่ที่ 0.52 และค่า PNI อยู่ที่ 0.08 ด้านบริหาร ได้แก่ การการควบคุม (Controlling: C) พบว่า มีการติดตามวัดผลประเมินผล ผู้บริหารครู ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามที่วางไว้อย่างเคร่งครัด ในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ค่า $\bar{X}$ อยู่ที่ 4.25 ค่า S.D. อยู่ที่ 0.73 และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ค่า $\bar{X}$ อยู่ที่ 4.77 ค่า S.D. อยู่ที่ 0.51 และค่า PNI อยู่ที่ 0.12 ด้านการคุ้มครองนักเรียน ได้แก่ การวางแผน (Planning: P) พบว่า มีการกำหนดขั้นตอนวิธีการ ในการปฏิบัติงาน ของผู้บริหาร ครู มีการปรับตัว มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวปรับเปลี่ยนความคิดวิธีการ ในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ค่า $\bar{X}$ อยู่ที่ 4.30 ค่า S.D. อยู่ที่ 0.61 และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ค่า $\bar{X}$ อยู่ที่ 4.68 ค่า S.D. อยู่ที่ 0.55 และค่า PNI อยู่ที่ 0.09 และด้านงานด้านสถิติ-ข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยี ได้แก่ การจัดการองค์การ (Organizing: O) พบว่า มีการจัดโครงสร้างภารกิจงาน ในการดูแลนักเรียนนำใช้ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องทดลอง เกี่ยวกับการเรียน-การสอนให้ได้มาตรฐาน และรายละเอียดการปฏิบัติงาน ในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ค่า $\bar{X}$ อยู่ที่ 3.77 ค่า S.D. อยู่ที่ 0.82 และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ค่า $\bar{X}$ อยู่ที่ 4.38 ค่า S.D. อยู่ที่ 0.69 และค่า PNI อยู่ที่ 0.16

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว หลังจากการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบด้านความครอบคลุมและความเหมาะสม โดยการโฟกัสสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาจนได้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์

ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ที่มีองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ ประกอบไปด้วยขั้นตอนในการดำเนินงาน ซึ่งในนี้ใช้กระบวนการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม P-PODC ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการวางแผน (P: Planning) การมีส่วนร่วมในการจัดองค์การ (O: Organizing) การมีส่วนร่วมในการอำนวยการ (D: Directing) และการมีส่วนร่วมในการควบคุม (C: Controlling) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว
สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว สรุปดังนี้ จากการประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ด้านองค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกประเด็น ยกเว้นหลักการของรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยที่วัตถุประสงค์ของรูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และหลักการของรูปแบบมีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านระบบและกลไกของรูปแบบในภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกประเด็น ยกเว้นการควบคุมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ มีความครอบคลุมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จึงสรุปได้ว่า ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ผ่านเกณฑ์การประเมิน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ที่จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการอำนวยการ ด้านการควบคุม พบว่า ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ งานคุ้มครองนักเรียน สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด $\bar{X} = 4.42$ และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีเฉลี่ยสูงที่สุด $\bar{X} = 4.67$ ซึ่งการบริหารจัดการงาน 4 ฝ่าย คือ งานวิชาการ งานบริหาร งานคุ้มครองนักเรียน และงานสถิติ ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี โดยเป็นผลมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญที่จะนำองค์กรให้ประสบผลสำเร็จ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีพฤติกรรมในการบริหารที่มีหลักการ มีความสามารถบริหารทีมงาน ที่ร่วมมือร่วมแรงกันดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร สร้างแนวคิดในการบริหาร และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความสามารถในการปรับตัว มีความยืดหยุ่นและคล่องตัว ปรับเปลี่ยนความคิดวิธีการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียน มีการพัฒนาตนเอง และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมกับการก้าวเข้าสู่โรงเรียนคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสมพงษ์ เกษมสิน (2533 : 41) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะการพัฒนา คือ กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคลากรได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ รวมทั้งปรับปรุงเจตคติและเทคนิคต่าง ๆ อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานสัมฤทธิ์ผลหรือบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งวิธีการพัฒนานั้นมีหลายวิธี ขึ้นอยู่กับความคิดเห็น ความนิยม สภาพของงานและเวลา ได้จำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การพัฒนาบุคคลเป็นการศึกษาเพื่อให้ความรู้กว้าง ๆ การพัฒนาบุคคลที่เป็นการเพิ่มพูนทักษะและความรู้เฉพาะอย่าง และการพัฒนาบุคลากรที่เป็นการพัฒนาตนเอง และนอกจากนี้การพัฒนาคุณภาพ

การบริหารจัดการใหม่ มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทุกภาคส่วน มีระบบการบริหาร พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม และระบบตรวจที่สอบมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยจัดให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วน ในการจัดการศึกษาและการสนับสนุนการศึกษาและการเรียนรู้ให้มากขึ้น และพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยปรับปรุงการบริหารจัดการการเงิน และงบประมาณ ส่งเสริมการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา จากการศึกษา ลักษณะของการพัฒนา คุณภาพในโรงเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับกฎหมายการศึกษา สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว (2558 :1,3,5) กฎหมายการศึกษานี้ กำหนด หลักการ ระเบียบการ และมาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครอง ติดตาม ตรวจสอบการเคลื่อนไหวงานศึกษา เพื่อพัฒนางานดังกล่าวให้ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ มีความยั่งยืน มุ่งเข้าสู่ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้กายเป็นพลเมืองดี มีคุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ มีความรู้ความสามารถ มีวิชาชีพ มีความชำนาญงาน มีสุขภาพพลานามัย รู้รักษา และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และ จารีตประเพณีอันดีงามของชาติ สามารถเชื่อมโยงเข้ากับภาคพื้น และสากล ประกอบส่วนเข้าในการปกป้องรักษา สร้างสภาพพัฒนาประเทศชาติ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของอรพิน สุภาวงศ์ (2565 : 198-205) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนในยุคการศึกษา 4.0 พบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนในยุคการศึกษา 4.0 จำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน (Planning) 2) ด้านการจัดองค์กร (Organizing) 3) ด้านการนำ (Leading) 4) ด้านการควบคุม (Controlling) ในส่วนของกระบวนการบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการองค์การ (Organizing) ของด้านงานสถิติ-ข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยี พบว่า การจัดโครงสร้างภารกิจงานในการดูแลนักเรียน ในการใช้ ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องทดลอง เกี่ยวกับการเรียน-การสอนให้ได้มาตรฐาน และรายละเอียดการปฏิบัติงาน ค่า Priority Needs Index (PNImodified) สูงที่สุด 0.16 สอดคล้องกับบ่งลักษณะ เรือนทอง (2550 : 162 - 190) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบ การบริหาร โรงเรียนที่มีประสิทธิผลประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูเป็น มืออาชีพ การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน เน้นการเรียนการสอน การสอนที่มีวัตถุประสงค์ และมีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง และสอดคล้องกับจรัส สุขเกษม (2550) ที่พบว่า การบริหารงบประมาณ โดยในด้านการจัดตั้ง งบประมาณ มีการจัดสรร เบิกจ่ายงบประมาณและรายงานผลตามปกติ ด้านการระดมทรัพยากรและบริหารพัสดุ สินทรัพย์ มีการใช้ทรัพยากรในชุมชนร่วมมือกับบุคคล หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้มีประสิทธิภาพ และด้าน การตรวจสอบติดตามและประเมินผล คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนผู้เกี่ยวข้องเข้ามา มีส่วนร่วม และการบริหารทั่วไป คือ ด้านการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน มีการจัดการกิจกรรม เสริมเนื้อหาสาระ ตามหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่เน้น การปฏิบัติตาม คุณธรรม ในครอบครัวไทย ด้านการพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม มีการสร้างบรรยากาศ อาคารสถานที่ ห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางกายภาพต่างๆ ให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่นปลอดภัย ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง

โรงเรียนกับชุมชน มีการประชุมชี้แจงและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกิจต่างๆ ตลอดจนการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียน บ้าน วัด ชุมชนและด้านการประชาสัมพันธ์และการสร้างเครือข่ายมีการจัดให้มีเครือข่ายเพื่อแสวงหาความร่วมมือตามโครงการวิถียุทธในด้านต่างๆ กับบุคคลสถานศึกษา องค์การหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่างานคุ้มครองนักเรียนสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ โดยการบริหารจัดการงาน 4 ฝ่าย คือ งานวิชาการ งานบริหารงานคุ้มครองนักเรียน และงานสถิติ ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี มีความสำคัญสูงสุด ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก อีกทั้งในกระบวนการบริหารต่าง ๆ นั้น จะต้องมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเพื่อวัดความสำเร็จเป็นระยะ ๆ เพื่อนำข้อมูลกลับมาทบทวน ปรับปรุงการบริหารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาวพบว่ารูปแบบการบริหารจัดการใช้หลักกระบวนการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม P-PODC ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการวางแผน (P: Planning) การมีส่วนร่วมในการจัดองค์การ (O: Organizing) การมีส่วนร่วมในการอำนวยการ (D: Directing) และการมีส่วนร่วมในการควบคุม (C: Controlling) ซึ่งสอดคล้องกับอรรถ สุธาพันธุ์ (2565) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนในยุคการศึกษา 4.0 พบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนในยุคการศึกษา 4.0 จำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน (Planning) 2) ด้านการจัดองค์การ (Organizing) 3) ด้านการนำ (Leading) 4) ด้านการควบคุม (Controlling) อนุสรณ์ ยกให้ (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ด้าน คือ การบริหารตน การบริหารคน และการบริหารงาน อีกทั้งยังสอดคล้องกับพิณสุตา สิริธรรังศรี (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นฐานสำคัญของการบริหารจัดการสถานศึกษาที่นำไปสู่ความสำเร็จ ทั้งในเมืองและชนบท ทั้งที่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ และนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) นโยบายการส่งเสริมการนำรูปแบบไปใช้เพื่อให้สามารถเลือกรูปแบบการบริหารจัดการได้เหมาะสมกับบริบท ขนาด และความพร้อมของสถานศึกษา (2) นโยบายที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เป็นนโยบายที่ต้องกำหนดโดยภาพรวมและมีผลกระทบกว้าง และ (3) นโยบายที่เป็นสาระของการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเป็นไปได้ทางการบริหารจัดการ ในด้านข้อเสนอแนะการปฏิบัติ ควรได้มีการพัฒนาศักยภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อทำหน้าที่สนับสนุนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษาและชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการดังกล่าว และการประเมินผลรูปแบบเพื่อการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับพินดา แซ่ลิ้ม (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเลย โดยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเลยมีการบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการปฏิบัติ รองลงมา คือ ด้านการวางแผน

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่ ด้านการปรับปรุงแก้ไข และสอดคล้องกับพระครูโกศลอรธกิจ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท พบว่า องค์ความรู้ใหม่ที่ได้มาจากการวิจัย การบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาด้วยสัปปุริสธรรม แล้วย่อมก่อให้เกิดการศรัทธา มีการพัฒนาและประชาสัมพันธ์ สามารถนำมาสร้างรูปแบบ “BDP” MODEL ได้แก่ B = Belief ศรัทธา D = Development การพัฒนา P = Public relations การประชาสัมพันธ์ คือ การบริหารงานเมื่อนาสัปปุริสธรรม 7 มาบูรณาการแล้ว เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานก่อให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น จากผลดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว โดยใช้รูปแบบการบริหารจัดการใช้หลักกระบวนการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม P-PODC นั้น จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อีกทั้งในกระบวนการยังมีข้อมูลป้อนกลับเพื่อการพัฒนา ภายใต้เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบคือ ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของภาครัฐ และสังคม ยุทธศาสตร์การบริหารวิชาการ มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน และการระดมทรัพยากร ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ และยุทธศาสตร์การสร้างระบบการกำกับ ตรวจสอบและประเมินผล

3. การประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้ของการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ซึ่งได้ผ่านการประเมิน ด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด สอดคล้องกับอรพิน สุภาวงศ์ (2565) ที่พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนในยุคการศึกษา 4.0 สรุปว่า ด้านองค์ประกอบของรูปแบบ มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกประเด็น ยกเว้นหลักการของรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยที่วัตถุประสงค์ของรูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และหลักการของรูปแบบมีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านระบบและกลไกของรูปแบบในภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกประเด็น ยกเว้นการควบคุมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบมีความครอบคลุมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนในยุคการศึกษา 4.0 ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด จึงสรุปได้ว่าความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนในยุคการศึกษา 4.0 ผ่านเกณฑ์การประเมิน สอดคล้องกับธีรศักดิ์ ปทุมราษฎร์ (2556) ที่พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบ พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน ผลการสร้างคู่มือดำเนินการตามรูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีการบริหารตามรูปแบบ กระบวนการบริหารตามรูปแบบ การนำรูปแบบไปใช้ การประเมินผลการใช้รูปแบบ และประสิทธิผล และ ผลการประเมินคู่มือ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก และผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียน

ขนาดเล็ก ที่มีประสิทธิภาพมีความเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน จากผลดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าควรนำไปใช้ของการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว นั้น สามารถนำรูปแบบดังกล่าวไปใช้ในต่างพื้นที่และ รัฐบาลจะต้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา สมบูรณ์สงฆ์ทั้งในแขวงบ่อแก้วและแขวงอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาการบริหารและเพื่อประโยชน์ สูงสุดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรมีการฝึกอบรมทักษะความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและทักษะทางวิชาการ ตระหนักถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของทุกคนในแขนงการศึกษา ให้เหมาะสมกับความต้องการ ความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียน โดยอาศัยการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและการจัดกระบวนการเรียนรู้ มุ่งใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในยุคดิจิทัล ที่สอดคล้องกับสภาพบริบทและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อตอบสนอง ความต้องการของสังคม

2. การนำรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ควรมีความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการรูปแบบ และปรับเปลี่ยนทัศนคติ และค่านิยมของครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนให้เกิดความตระหนักและ เห็นความสำคัญในด้านก่อนที่จะนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบความสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

3. การนำรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ไปใช้ควรศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบให้เข้าใจในหลากหลายรูปแบบ โดยที่โรงเรียนสามารถปรับใช้รูปแบบโดยการลดหรือเพิ่มองค์ประกอบเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการพัฒนารูปแบบ พบว่า การมีส่วนร่วมภาครัฐ และสังคม ตามบริบทตามยุทธศาสตร์การศึกษา แห่งชาติ และแผนยุทธศาสตร์ของคณะสงฆ์ การมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน การระดมทรัพยากร ดังนั้นจึงควรมีการ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การวิเคราะห์และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา สมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว รูปแบบการบริหารจัดการนี้ เกิดจากปัจจัย หลายด้านที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนอย่างต่อเนื่องต่อไป

2. จากผลการประเมินรูปแบบพบว่าในด้านความเป็นไปได้ คือการตรวจสอบและประเมินซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ได้พัฒนาถึงขั้นการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินรูปแบบ ดังนั้นจึงควรทำการวิจัยเชิงทดลองแบบติดตามผลระยะยาว ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนา คุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สงฆ์ในแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ไปใช้ เพื่อประเมินประสิทธิผล ของรูปแบบที่จะนำไปสู่องค์ความรู้เพื่อต่อยอดต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ และ กีฬา. (2559). *กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว*, (ฉบับปรับปรุง) นครหลวงเวียงจันทน์: พิมพ์ที่บริษัท รัฐวิสาหกิจ โรงพิมพ์ศึกษา.
- กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม. (2543). *พระพุทธศาสนาในประเทศลาว นครหลวงเวียงจันทน์*. โรงพิมพ์แห่งชาติ.
- กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ฉบับปรับปรุง. (2560). เวียงจันทน์: สภาแห่งชาติ.
- จรง สุขเกษม. (2550). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามนโยบายโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- บทรายงานการประชุมใหญ่ผู้แทนพระสงฆ์ทั่วแขวงบ่อแก้ว. (2565). สโมสรแขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว
- บทรายงานการเคลื่อนไหวขององค์การพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาวแขวงบ่อแก้ว. (2563). *กองประชุมใหญ่*. พระสงฆ์ทั่วแขวงบ่อแก้ว.
- บทรายงานการเคลื่อนไหวขององค์การพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาวแขวงบ่อแก้ว. (2565). *กองประชุมสามัญประจำปีพระสงฆ์ทั่วแขวงบ่อแก้ว*.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2533). *การบริหารงานบุคคลแผนใหม่, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์*.
- อรพิน สุภาวงศ์. (2565). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนในยุคการศึกษา 4.0*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- อนุสรณ์ ยกให้. (2549). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- พนิดา แซ่ลิ้ม. (2558). *การบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย*. (วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปทุมธานี.
- พระครูโกศลธรรมาภิจ. (2559). *รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท*. (วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- พิณสุตา สิริรังศรี (2556) *การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน: ประสบการณ์จากการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: DPU Cool print.

ธีรศักดิ์ ปทุมราษฎร์. (2556). รูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิผล. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
ดุขฎิบัณชิตไม่ได้ตีพิมพ์). อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.